

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Complex project “Noord-Zuidverbinding Limburg”: start adviesprocedure voorontwerp voorkeursbesluit

Samenvatting:

Op 16 maart 2018 werd de startbeslissing van het complex project “Noord-Zuidverbinding Limburg” genomen door de Vlaamse regering. De startbeslissing betekende de start van een onderzoeksfase met als doelstelling om een voorkeursalternatief te filteren uit een brede waaier van alternatieven.

Met deze mededeling wordt verslag uitgebracht van de stand van zaken tot heden over het complex project “Noord-Zuidverbinding Limburg” en het door het decreet voorziene procesverloop, dat nauwlettend opgevolgd werd door een Politiek Overleg met een brede vertegenwoordiging van het lokaal, provinciaal en Vlaams beleid.

Rekening houdend met de resultaten van het geïntegreerd onderzoek en verschillende besprekingen wordt er door het projectteam een voorkeursalternatief naar voren geschoven. Op basis van de verschillende onderzoeken en de resultaten van het gevoerde overleg wordt gekozen voor het Hoogwaardig Openbaar Vervoersysteem Trambus op vrije bedding (bouwsteen 1) en het combinatiealternatief Ay voor de wegverbinding (bouwsteen 2), zoals beschreven in de synthesesnota.

Middels deze mededeling neemt de Vlaamse regering kennis van het voorontwerp voorkeursbesluit en de start van de adviesprocedure. Als parallel proces wordt op Vlaams niveau, in uitvoering van de startbeslissing van 16 maart 2018, verder werk gemaakt van de Europese Ecologische Corridor binnen de gebiedswerking door de betrokken entiteiten van het beleidsdomein Omgeving. Een goede afstemming tussen natuur en landbouw vormt hierbij een belangrijke randvoorwaarde.

SITUERING

De Vlaamse overheid zet met de procesaanpak voor complexe projecten in op de realisatie van projecten binnen een aanvaardbare termijn en met een zo maximaal mogelijk draagvlak. Met het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, het besluit van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet complexe projecten en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, is de regelgeving inzake complexe projecten sinds 1 maart 2015 van kracht.

De procesaanpak onderscheidt vier fases:

- de verkenningsfase,
- de onderzoeksfase,
- de uitwerkingsfase
- en de uitvoeringsfase.

De fases zijn gescheiden door drie vaste beslismomenten:

- de startbeslissing,
- het voorkeursbesluit
- en het projectbesluit.

Ter voorbereiding van het voorkeurs- en het projectbesluit vindt telkens een openbaar onderzoek plaats. In het traject van eerste idee tot en met de uitvoering zijn deze fases, beslismomenten en openbare onderzoeken de vaste ankers in het proces.

Met deze mededeling brengen we verslag uit van de stand van zaken tot heden over het complex project "Noord-Zuidverbinding Limburg" en het door het decreet voorziene procesverloop.

- Op 16/03/2018 werd de startbeslissing van het complex project "Noord-Zuidverbinding Limburg" genomen door de Vlaamse regering. De startbeslissing betekende de start van een onderzoeksfase met als doelstelling om een voorkeursalternatief te filteren uit een brede waaier van alternatieven.
- De voorbije periode vond een breed onderzoek en actorenoverleg plaats om zicht te krijgen op de impact en gevoeligheden van de verschillende alternatieven.
- Voor de opmaak van de alternatievenonderzoeksnota werden de projectdoelstellingen eerst verder verfijnd in overleg met de belanghebbenden in de ambitienota, die een gezamenlijke missie en negen ambities omschreef. De ambitienota vormt het toetsingskader voor het verdere onderzoek.
- In maart 2020 werden in de alternatievenonderzoeksnota (AON) de te onderzoeken alternatieven omschreven.
- De AON is telkens geactualiseerd naar aanleiding van de inspraakreacties uit de adviesronde en de publieke raadpleging. Dit gebeurde in totaal twee keer: in juli 2020 en in maart 2021.
- De geactualiseerde AON van maart 2021 werd opgemaakt naar aanleiding van inspraakreacties uit de adviesronde en de publieke raadpleging op de tussennota, die de verfijning en vertrechtering van de alternatieven omschreef en motiveerde. De geactualiseerde AON van maart 2021 omschreef de redelijke alternatieven die het

voorwerp uitmaken van het geïntegreerd effectenonderzoek dat moet leiden tot de aanwijzing van het voorkeursalternatief.

- Op die manier wordt net zoals tijdens de verkenningsfase invulling gegeven aan de principes inzake complexe projecten: open communicatie en transparantie, participatie, maatwerk, oplossingsgericht samenwerken, geïntegreerde aanpak en door de actoren gedragen procesregie.

Binnen de onderzoeksfase van dit complex project werden o.a. volgende onderzoeken uitgevoerd:

- herkomst-bestemmingsonderzoek en meetcampagne (mobiliteit)
- een strategische milieubeoordeling (s-MER) (inclusief passende beoordeling en verscherpte natuurtoets en landbouwimpactstudie)
- een strategische maatschappelijke kosten-baten analyse (s-MKBA)
- technisch onderzoek
- mobiliteitsonderzoek
- ruimtelijk/ontwerpend onderzoek
- studie levendige bedrijventerreinen
- ecologisch onderzoek
- ...

Samen met het geïntegreerd onderzoek werd uitgebreid overleg gevoerd (meer concrete informatie is eveneens opgenomen in de procesnota, zie bijlage):

- werksessies
- cocreatieweken
- (virtuele) infomarkten
- bilaterale gesprekken
- platformsessies (wonen, mobiliteit, bedrijventerreinen, open ruimte)
- politiek overleg
- ambtelijke stuurgroep
- ...

De ontwerprapporten van het geïntegreerd onderzoek zijn te downloaden op: projectwebsite www.noordzuidlimburg.be. De synthese van deze onderzoeken is opgenomen in de ontwerp synthesesnota (zie bijlage).

De verschillende documenten zijn sinds 08/10/2021 publiek raadpleegbaar via projectwebsite www.noordzuidlimburg.be.

Vanuit specifieke sessies met belanghebbenden en experts is voor de alternatieven in beeld gebracht of er draagvlak is. Een brede dialoog over de resultaten van het geïntegreerd onderzoek en de geïntegreerde afweging is georganiseerd in verschillende groepen:

- de werksessiegroep (professionele stakeholders en actiegroepen) als brede vertegenwoordiging van verschillende belangen
- en de expertengroep (onafhankelijke experts onder leiding van Vlaams Bouwmeester) als externe reflectie- en kwaliteitskamer met een meer globaal maatschappelijke blik van buitenaf,
- en de taskforce van de gemeente Houthalen-Helchteren (lokaal bestuur) als vertegenwoordiging van de lokale belangen.

Rekening houdend met de resultaten van het geïntegreerd onderzoek en verschillende besprekingen wordt er door het projectteam een voorkeursalternatief naar voren geschoven.

Op basis van de verschillende onderzoeken en de resultaten van het gevoerde overleg wordt gekozen voor het Hoogwaardig Openbaar Vervoersysteem Trambus op vrije bedding (bouwsteen 1) en het combinatiealternatief Ay voor de wegverbinding (bouwsteen 2), zoals beschreven in de synthesesnota.

Het projectteam heeft een geïntegreerde projectdefinitie uitgewerkt die de krachtlijnen voor de uitwerkingsfase zal bepalen. Het voorliggende voorontwerp van voorkeursbesluit beschrijft de keuze voor één van de onderzochte alternatieven en de motivaties die aan de grondslag van deze keuze liggen.

STATUUT VOORLIGGEND DOCUMENT EN VERDER PROCESVERLOOP

Het voorliggende voorontwerp voorkeursbesluit, het ontwerp van geïntegreerd onderzoek (incl. S-MER) en de ontwerp synthesesnota worden door het projectteam voorgelegd aan de adviesinstanties voor advies conform artikel 11, § 2 van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten.

Tegelijkertijd zal ingezet worden op een uitgebreid participatietraject met aandacht voor de uitwerking van afdoende flankerende maatregelen.

De adviezen worden verwacht tegen 09/11/2021. De adviesvergadering vindt plaats op 16/11/2021.

Na inpassing van de adviezen zal het ontwerp van voorkeursbesluit aan de Vlaamse regering worden voorgelegd voor vaststelling conform artikel 14 van het decreet complexe projecten.

Aansluitend zal conform artikel 15 het ontwerp voorkeursbesluit, het ontwerp geïntegreerd onderzoek (incl. S-MER) en de ontwerp synthesesnota vervolgens aan een openbaar onderzoek onderworpen worden.

Na dit openbaar onderzoek en het verwerken van alle binnen gekomen elementen zal er, rekening houdend met alle elementen, worden overgegaan tot het nemen van een voorkeursbesluit door de Vlaamse regering.

Als parallel proces wordt op Vlaams niveau, in uitvoering van de startbeslissing van 16 maart 2018, verder werk gemaakt van de Europese Ecologische Corridor binnen de gebiedswerking door de betrokken entiteiten van het beleidsdomein Omgeving.

VERVOERSPROBLEMATIEK NAAR PELT EN LOMMEL

Samen met het voorontwerp van voorkeursbesluit zal door de Werkvennootschap (desgevallend in samenspraak met departement MOW) een onderzoek naar exploitatie gevoerd worden waarbij Spartacus Lijn 3 dermate wordt gemodelleerd om (weliswaar niet via een eigen bedding) vanuit het geplande eindpunt in Pelt (ter hoogte van ziekenhuis Overpelt) in voldoende periodieke mate de verbinding verder te zetten naar het station Neerpelt en Lommel.

De uitwerking moet inasbaar zijn in de globale mobiliteitsvisie van de vervoerregio Limburg. De effecten inzake exploitatie worden door De Werkvennootschap (ism Departement MOW/ vervoerregio Limburg) in kaart gebracht.

Bij de nota aan de Vlaamse Regering (december 2021/januari 2022) over het ontwerp van voorkeursbesluit moet dit als apart onderdeel over de exploitatie van de trambus in een meer uitgewerkte vorm worden opgenomen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

BIJLAGEN

1. De ontwerp synthesenota
2. Het voorontwerp voorkeursbesluit
3. De aangepaste procesnota